PRZESYŁKOWA POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM.
Rok V. Kraków, poniedziałek 1 maja 1922. Nr. 114.

NOWY DZIENNIK

Adres redakcyi i administracyi: Kraków, Orzeszkowej 7.
Nr. telefonu 279. — Konto czekowe Poczt. Kasy Oszczędn. Nr. 141.123
Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do Administracyi
Komunikaty przesłane Redakcyi nie będą uwzględnione.
Redakcya rękopisów nie zwraca.
Redaktor naczelny przyjmuje od 11½ do 12 w południe.

Cena Nru 20 M.

Prenumerata: w Krakowie i prowincyi mies. 476·—, kwart. 1415·—
w Krakowie z odnoszeniem do domu 530·— „ 1590·— „
Na prowincyi: z przesyłką poczt. 530·— „ 1590·— „
Za granicą: z przesyłką pocztowa 725·—, „ 2175·— „
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia od wyrazu 20 — Mk., wiersz milimetr. 1-szpalt. Mk 25. Nadesłane Mk 65·—. Wiersz milimetrowy 1 szp. w tekście Mk 85·—, Wiersz milimetr. 1 szp. na 1 stronie 100 Mk Gratulacye 800 Mkp. — Ceny ogłoszeń zagr. o 100% droższe

Stanowisko Francyi i Anglii nieuzgodnione.

Warszawa. (M. Tel. wł.) Donoszą z Genui: Informacye prasy włoskiej o nadeszłej tu odpowiedzi Poincarego do Barthou brzmią bardzo pesymistycznie. Francya zgadza się na zwołanie Rady Najwyższej, wzmocnionej przez przedstawicieli państw zaprzyjaźnionych, ale na porządku dziennym pragnie postawić wyłącznie sprawę rozpatrywania traktatu niemiecko-rosyjskiego. Wyklucza jednak zupełnie dyskusyę w sprawie sankcyj wobec Niemiec, ponieważ — zdaniem Francyi — nie ma podstawy do przypuszczeń, aby Niemcy mogli nie spełnić postanowień reparacyjnych w terminie maja. Podobno Barthou nalegał na zmianę decyzyi Poincarego. Sytuacya jest dotąd bardzo trudna. Przypomina ona pamiętne dni w Cannes.

Eilwese. PAT. Radio. Wedle doniesień paryskiego „Journala" Lloyd George zdecydowany jest zwołać konferencyę Rady Najwyższej do jednego z miast sąsiadujących z Genuą, w razie gdyby Poincare nie zechciał przybyć do Genui.

Ciągłe narady w sprawach rosyjskich.

Projekt francuski i angielski.

Genua. PAT. Przedłożone wczoraj podkomisyi politycznej projekty: francuski i angielski układu z Rosyą nie przedstawiają takich różnic, aby nie można ich było uzgodnić. Projekt francuski stwierdza w przedmiocie, że państwa zebrane w Genui zbadały w sposób najsumienniejszy i najżyczliwszy problemat odbudowy Rosyi celem przywrócenia pokoju na całym kontynencie europejskim, przyczem życzą sobie szczerze przywrócenia przyjaznych stosunków z wszystkimi narodami oraz pragną, aby naród rosyjski zajął historyczne swoje miejsce wśród narodów Europy. Ilustrując następnie ruinę gospodarstwa rosyjskiego projekt francuski stwierdza, że odbudowa Rosyi leży przedewszystkiem w jej własnym interesie, skoro tylko przywrócone będą gwarancye bezpiecznej działalności przemysłu i handlu cudzoziemców. Ci natychmiast przyjdą z pomocą. Niema kraju, który w pomocy tej nie mógłby wziąć udziału, jedne pomocą finansową, inne działalnością handlową, inne szybkiem wznowieniem działalności przedsiębiorstw użyteczności publicznej, inne znowu swoim personelem technicznym. Pomoc ta winna dotyczyć trzech dziedzin: 1. Odbudowy rolnictwa, która dominuje nad wszystkiemi innemi, 2. Odbudowy przemysłu, 3. Odbudowy środków transportowych, mających znaczenie zasadnicze. Projekt francuski każdej z tych trzech dziedzin odbudowy poświęca szereg konkretnych rozważań i myśli. Potem wstępie projekt francuski formuje 12 artykułów, zawierających warunki do przyjęcia przez Rosyę. Warunki te w znacznej części są identyczne albo zgodne z warunkami projektu angielskiego. W tym ostatnim znajduje się 10 artykułów.

Artykuł 1. obu projektów w słowach identycznych zobowiązuje Rosyę po myśli zasad w Cannes do wstrzymania się od wszelkiej propagandy i ingerencyi w wewnętrzne sprawy innych państw, jak również do użycia przez Rosyę wszelkich wpływów dla poparcia przywrócenia pokoju w Azyi mniejszej oraz neutralności wobec tamtejszych stron wojujących.

Co do długów narodowych to projekt angielski przewiduje ich sprowadzenie do sum ryczałtowych z każdem zainteresowanem państwem, oddając ustalenie redukcyi długów wojennych i procentów arbitrażowi specyalnego trybunału rozjemczego, który w decyzyi swojej weźmie pod uwagę straty poniesione przez Rosyę podczas wojny i podczas zaburzeń wojny domowej w latach powojennych, jak również potrzebę moratoryum.

Projekt francuski w tej samej kwestyi przewiduje uznanie przez sowiety długów poprzednich rządów wobec państw obcych, stwierdzając jednocześnie, że państwa wierzycielskie gotowe są udzielić Rosyi daleko sięgających ułatwień w zakresie spłat, oraz zbadają wspólnie z Rosyą sprawę moratoryum i innych środków.

We wszystkich innych kwestyach dotyczących zobowiązań finansowych oba projekty francuski i angielski są w znacznej części zgodne, albo też nie odbiegają od siebie, w punktach zasadniczych. Wśród różnic zachodzących między obu projektami wymienić należy następujące: Oba projekty przewidują wydanie przez Rosyę obligacyi w złocie pięcioprocentowych, przyczem jednak projekt angielski określa termin tych obligacyi na lat 50, czego nie zawiera projekt francuski.

Jedna z najważniejszych rozbieżności obu projektów dotyczy przywrócenia prawa własności dawnych właścicieli w Rosyi cudzoziemców. Projekt francuski stoi na ujętem bardzo szczegółowo i jasno postawionem stanowisku integralnego zabezpieczenia praw dawnych właścicieli, podczas gdy projekt angielski dopuszcza w pewnych wypadkach przyznanie danym właścicielom tylko prawa użytkowania ich własności w Rosyi. W zakresie sądownictwa i zabezpieczenia prawa cudzoziemców co do zamieszkania i działalności handlowej oba projekty stają na gruncie dawnych odnośnych propozycyi londyńskich wyrażonych w raporcie rzeczoznawców.

Projekt angielski precyzuje pozatem rodzaj udziału niektórych państw w dziele odbudowy swojemi siłami fachowemi, organizacyą i dostawami. Włochy gotowe są popierać specyalnie odbudowę kolejnictwa, oraz produkcyi rolnej. Belgia oraz inni aliańci pospieszą Rosyi z pomocą swojemi przedsiębiorstwami hanlowemi i przemysłowemi. Belgia mogłaby zużyć na korzyść Rosyi kredyt 250 milionów franków, uchwalony na cele podniesienia eksportu belgijskiego. Japonia przyznała na cel zachęcenia do handlu z Rosyą 6 milionów jenów i zamierza podjąć dalsze jeszcze środki pomocy. Wielka Brytania może swoją ustawę o ułatwieniu handlu zastosować do Rosyi a parlament mógłby ewentualnie w razie potrzeby uchwalić powiększenie odnośnych sum. Istnieją również inne jeszcze projekty kredytu, na podstawie których rząd angielski byłby upoważniony wypłacić albo gwarantować kapitał do wysokości 26 milionów funtów szterlingów, z których dotąd zapewnionych jest 11 milionów.

(Dalsze wiadomości na stronie drugiej).

Antypolskie wystąpienia delegacyi litewskiej.

Genua. PAT. Na dzisiejszem plenarnem posiedzeniu komisyi ekonomicznej delegat litewski oświadczył, że na granicy polskiej stoją armaty zamiast komór celnych. Litwa domaga się uregulowania granic wschodnich stosownie do traktatu. Przewodniczący komisyi (Francya) oświadczył, że nie może tej deklaracyi przyjąć do wiadomości ze względu na jej charakter polityczny. Oświadczeniu temu przytakiwali delegat angielski, belgijski i włoski, a zwłaszcza delegaci małej ententy.

Warszawa. (M. Tel. wł.) Donoszą z Genui: Jak wiadomo Polska, Finlandya, Estonia i Łotwa występują w Genui wspólnie jako związek państw bałtyckich. Do związku tego nie należy Litwa. W ostatnich dniach zaszły znaczne zmiany w postępowaniu delegacyi litewskiej. Mianowicie delegacya litewska szuka porozumienia z Łotwą, Estonią i Finlndyą w sprawie ścisłego współdziałania w Genui i to mimo ogłoszonej przez te państwa urzędowej deklaracyi o ich neutralności w sprawie wileńskiej. Przedstawiciele państw bałtyckich oświadczają, że porozumienie poszczególnych państw z Litwą nie uszczupla w żadnym razie układu warszawskiego, lecz przeciwnie istnieje dążność do rozszerzenia układu.

Niemcy pracują już w Rosyi.

Moskwa. PAT. Radio. Dnia 2-go maja b. r. wyjeżdża z Niemiec do Moskwy specyalna komisya składająca się z inżynierów, techników i innych specyalistów.

Rola min. Skirmunta w Genui

Kraków, 30 kwietnia.

(W. L.) Pan Skirmunt, wyjeżdżając do Genui, miał przed sobą trudne pole pracy, ciężką rolę i misyę. Składała się na to przedewszystkiem zasadnicza różnica zdań, jaka u zaczątków konferencyi zapanowała pomiędzy Paryżem a Londynem, nadto zaś cele i interesy Polski, które wybijały się na plan główny, odbiegając jednak niejednokrotnie daleko od Paryża. Przymierze, łączące Polskę z Francyą z jednej strony, z drugiej jednak gospodarczy interes, zmuszający Polskę do oglądania się na Anglię, czyniły stanowisko Polski wobec jej politycznych i gospodarczych dążeń niezwykle trudnem i już w początkach wymagało ostrożnej, rozumnej, obliczonej taktyki.

Trudności te zwiększyły się bardziej jeszcze po pierwszych posiedzeniach konferencyi, na których dyssonanse francusko-angielskie jeszcze bardziej się zaostrzyły, a nawet doszło do pierwszych starć na tle uznania sowietów, a następnie sprawy niemieckiej. Francya, uprzedzona do Genui, w której ciągle widzi trybunał, czyhający na uszczuplenie jej praw i zwycięstw, nie wahała się przed ostremi wystąpieniami, nie wstrzymywała się od cierpkich uwag i zastrzeżeń, a to przy temperamencie i zapale L. George'a stwarzało sytuacyę bardzo poważną dla przebiegu konferencyi. Stanowisko Polski, jako sprzymierzeńca Francyi, było tu niezmiernie ciężkie.

Dla Polski spokojny przebieg i pomyślny rezultat konferencyi genueńskiej jest poważnego znaczenia, tu bowiem Polska spodziewa się załatwić ostatecznie sprawę nieuznanych dotąd granic wschodnich, spodziewa się stanowiskiem swem uzyskać zaufanie zagranicy dla siebie, a dalej podnieść swój autorytet jako czynnika międzynarodowego. I to są polityczne cele, które w przeciwieństwie do Francyi nie pozwalają Polsce na dopuszczenie do zerwania konferencyi. Gospodarcze nie mniej poważne wybijają się argumenty. Polska zdążać musi do pokojowej atmosfery w Europie, zależeć jej musi na utrzymaniu stanu wzajemnego porozumienia i zaufania, gdyż taki stan jedynie pozwoli jej na spokojne zamknięcie się w swych granicach, na intenzywną, pokojową pracę wewnętrzną, na odbudowę zniszczonego ciągłemi zamieszkami życia gospodarczego. Do odbudowy potrzebuje Polska zagranicznej pomocy, a ta wpłynąć może również tylko przy unormowanych pokojowych stosunkach.

Argumenty, wysuwane przez Francyę, są z jej punktu widzenia może i słuszne, taktyka prowadzona przez delegacyę francuską w Genui jest może konieczna dla interesów Francyi, — nie może jednak żadną miarą odpowiadać taktyce Polski, która zdążać musi do uznania i podjęcia stosunków z sowietami, oraz do pokojowego współżycia z Niemcami. Polska jednak nie może też i nie doceniać pewnych walorów sojuszu z Francyą, którego celowości i konieczności w obecnym stanie rzecz lekceważyć nie może, nie może więc linię swej taktyki zupełnie oddzielić od francuskiej, izolować się od niej i ją pominąć... I stąd „trudny orzech", jaki przypadł w udziale p. Skirmuntowi.

P. Skirmunt jednak — jak dotąd umie ocenić sytuacyę, umie przezwyciężać trudności i wywiązać się z ciężkiego zadania. Dotychczasowa działalność p. Skirmunta jest rozważną, nawet umiejętną. Pan Skirmunt umie podkreślić niezależne stanowisko Polski, umie zaznaczyć, iż nie idzie jako cień za p. Barthou, ale równocześnie okazać, iż jest sprzymierzeńcem Francyi. Staje on w pośrodku powaśnionych i stara się do konfliktów nie doprowadzić, nie doprowadzić do zaostrzenia, a już przedewszystkiem do zerwania czy rozluźnienia współpracy francusko-angielskiej.

To stanowisko jedna p. Skirmuntowi przyjaciół. Lloyd George słucha z większem zaufaniem, niż zwykł był odnosić się do enuncyacyi polskich mężów stanu, a panowie Rathenau i Wirth rozmawiając z p. Skirmuntem, zapewniają go o życzliwych intercyach Niemiec wobec Polski. Jest to nie bez poważnego znaczenia.

Tak jest dotąd. Lecz nie mamy poza sobą rozstrzygających momentów. Konflikt angielsko-francuski miast łagodzić, ciągle bardziej przybiera na napięciu, horoskopy są, wedle niejednych bardzo niepomyślne. Ataki celem rozbicia konferencyi genueńskiej jeszcze nie ustały, a tok obrad zapowiada niejeden jeszcze kryzys...

P. Skirmunt obrał drogę dobrą, chodzi tylko o to, by dalej po niej umiał kroczyć, broniąc interesów Polski. Polska bowiem wiele oczekuje z Genui. Oczekuje uznania raz wreszcie wschodniej jej granicy, co jedynie da możność normalnej, pokojowej pracy wewnętrznej. P. Skirmunt zyskał dla siebie zaufanie i to pozwala mu na szeroką akcyę, która dla przyszłości Polski może mieć niezwykle ważne znaczenie. Należy jednak prowadzić dalej politykę interesów własnych, na brak której tak długo cierpiała Polska, a istniejące porozumienia przedewszystkiem dla tych interesów zużytkować. A takiem porozumieniem może być w chwili obecnej sojusz francusko-polski, który pozwala p. Skirmuntowi wziąć na się rolę pośrednika, a kto wie, czy nie języczka u wagi. Bieg przyszłych wypadków okaże czy p. Skirmunt umiał wytrwać na swej drodze i wykorzystać pomyślne położenie.

* * *

Minister Skirmunt na przyjęciu u Rathenaua i Wirtha.

Genua. PAT. Wczoraj w południe ministrowie Skirmunt i Narutowicz byli na śniadaniu wydanem przez kanclerza Wirtha i ministra Rathenaua. W toku rozmowy poruszono sprawę rozpoczęcia rokowań gospodarczych polsko-niemieckich.

Z obrad komisyi sejmowych

Budżet ministerstwa spraw zagran. — Sprawa emigracyi i reemigracyi. — Z komisyi konstytucyjnej.

Warszawa. PAT. **Komisya skarbowo-budżetowa** na wczorajszem posiedzeniu pod przewodnictwem posła Osieckiego kontynuowała obrady nad preliminarzem budżetowym ministerstwa spraw zagranicznych. Poseł Rataj (PSL.) domagał się, aby usunąć ingerencyę ministerstwa skarbu co do wyjazdów służbowych w granicach przyjętego budżetu, dalej zaproponował zmniejszenie wydatków przyznanych na podróże kuryerów dyplomatycznych o 10 milionów marek. Również domaga się skreślenia przewidzianych w § 15 piętnastu milionów marek przyznanych na wykonanie umowy czesko-polskiej, a to z tego powodu, że umowa ta nie została jeszcze ratyfikowana przez sejm. Poseł Stefan Dąbrowski (Grupa Dubanowicza), wniósł rezolucyę zmierzającą do zredukowania liczby urzędników, natomiast do podwyższenia płac. Poseł Moraczewski (PPS.) ze względu na to, że stronnictwo jego niema zaufania do polityki ministra skarbu, żąda całkowitego skreślenia funduszu dyspozycyjnego. Poseł Kędzior domaga się zakomunikowania sejmowi umowy zawartej w Spaa 10 lipca 1920 r. Posłowie Lewenstein i Starowieyski są przeciwni skreśleniu wydatków na wykonanie umowy polsko-czeskiej, a również funduszu dyspozycyjnego. Dyrektor departamentu Bertoni wyjaśnił, że kwota 15 milionów marek nie jest przeznaczona na wykonanie umowy polsko-czeskiej, lecz jedynie na jej przygotowanie. Rezolucyi nie przyjęto. Dalszy ciąg dyskusyi we wtorek dnia 2 maja.

Komisya opieki społecznej pod przewodnictwem posła Kosmowskiej rozpatrywała sprawę etapu emigracyjnego i reemigracyjnego w Gdańsku. Dalszy ciąg dyskusyi we czwartek dnia 4 maja.

Komisya rolna w drugiem i trzeciem czytaniu przyjęła z małemi poprawkami projekt o państwowym instytucie meteorologicznym. Referentem na plenum wybrany został poseł Staniszkis.

Komisya wojskowa w dalszym ciągu rozpatrywała projekt ustawy o ubezpieczeniu emerytalnem wojskowych i ich rodzin.

Komisya konstytucyjna w drugiem czytaniu przyjęła pierwszych 34 artykułów projektu ustawy o najwyższym trybunale administracyjnym.

Minister Michalski komisarzem dla walki z drożyzną.

Warszawa. (M. Tel. wł.) Naczelnym komisarzem dla walki z drożyzną zostanie p. Michalski. Przy naczelnym komisaryacie figurować będzie specyalna Rada, złożona z 5 osób. Jak się dowiaduję, ustalonem jest, iż udział w Radzie wezmą: Dr. Schleicher ze Lwowa oraz dr Nowak i poseł Bobrowski z Krakowa. Na pozostałe miejsca zaproponowano: b. ministra dzielnicy pruskiej Kucharskiego i prezesa związku kooperatyw Melczarskiego.

Sprawozdanie prof. Askenazego.

Warszawa. (M. Tel. wł.) Delegat Polski przy Lidze Narodów prof. Aszkenazy złożył wczoraj Radzie ministrów obszerne sprawozdanie ze swej działalności. Rada ministrów przyjęła sprawozdanie do wiadomości.

Zażegnanie strejku w Zagłębiu dąbrowskiem.

Warszawa. PAT. Według ostatnich wiadomości, jakie nadeszły z Zagłębia Dąbrowskiego, konferencye ze związkami zawodowymi robotników przemysłu górniczego oraz z radą zjazdu przemysłowców górniczych, prowadzone przez min. Darowskiego, doprowadziły do pomyślnego rezultatu. Należy się spodziewać, że jutro nastąpi podpisanie układu, według którego najbardziej wykwalifikowani robotnicy górniczy otrzymają około 25% podwyżki, mniej wykwalifikowani około 22%, a najniższa kategorya robotnicza od 16 do 20%. Obecnie niema już obawy wybuchu strejku. Umowa będzie obowiązywała od dnia 1 maja. W sobotę wieczór min. Darowski odbędzie konferencyę z delegatami komitetów kopalnianych w sprawie przyjęcia podpisanej przez związki umowy.

Polska i Gdańsk.

Gdańsk. PAT. Senat wolnego miasta Gdańska ogłasza, że w dniu 2 maja br. odbędą się w komisyi reparacyjnej w Paryżu rokowania w sprawie obliczenia wartości byłej własności państwowej pruskiej i niemieckiej na obszarze wolnego miasta Gdańska. Do udziału w tych rokowaniach wezwane zostały Niemcy, Polska i Gdańsk. Decyzya w sprawie zapłaty należności za przyznane Polsce względnie Gdańskowi byłe mienie państwowe pruskie i niemieckie zapadnie później.

Akcya budowlana Rządu.

20 miliardów pożyczki mieszkaniowej. — Jaki będzie czynsz w nowo wybudowanych domach? — Pierwszy krok na właściwej drodze.

Kraków, 30 kwietnia.

(ben) Jeśli pominiemy sprawę finansową i walutową, to sprawa uruchomienia przemysłu budowlanego jest chyba najdotkliwszą naszą bolączką, mówiono też i pisano o niej już niezmiernie wiele. Na podstawie doświadczeń poczynionych w innych państwach, odczuwających klęskę mieszkaniową w stopniu nie mniejszym od nas, wysuwano cały szereg projektów, zmierzających do usunięcia tego anormalnego zastoju w ruchu budowlanym. Pierwszą właściwie oznaką, że rząd nasz okazał wreszcie zrozumienie dla wagi tej sprawy, są uchwały odbytej onegdaj u ministra skarbu konferencyi w sprawie odbudowy miast.

Akcya budowlana oprzeć się ma, w myśl tych uchwał, na pożyczce mieszkaniowej, za której obligacye poręczy państwo do wysokości 20 miliardów. Obligacye te wydadzą publiczne zakłady kredytowe, zajmujące się — jak np. krakowski Miejski Zakład Kredytowy — akcyą mieszkaniową. Osoby prywatne będą mogły uzyskać pożyczkę do 80 proc. wartości budowli, zaś instytucye publiczne nawet do 90 proc. Stopa procentowa będzie mogła być zniżona do 3 proc. rocznie. Celem zachęcenia inicyatywy prywatnej mają nowe domy korzystać ze zwolnień podatkowych i nie podlegać rekwizycyom ani ochronie lokatorów.

Przyznać trzeba, że uchwały te stanowią istotnie poważny krok naprzód celem poprawy stosunków Trudno jednak obronić się przed pewnym sceptycyzmem co do wyników tej akcyi. Najważniejszą kwestyą jest, czy uda się umieścić na rynku wewnętrznym tak znaczną ilość obligacyi pożyczki mieszkaniowej. Powzięte uchwały nie mówią nic o tem, jak pożyczka ta będzie oprocentowana, wobec tego jednak, że z funduszu tego udzielane będą pożyczki na niski procent, trzeba przypuścić, że oprocentowanie obligacyj nie będzie również wysokie. Niewątpliwie prawo lombardowania tych obligacyi w PKKP. wpłynie dodatnio na ich pokupność, nie mniej jednak znaną jest powszechna obecnie niechęć do nabywania papierów lokacyjnych wobec możliwości znacznie korzystniejszego umieszczenia kapitału w przemyśle lub handlu. Obawiać się więc należy, że albo obligacye mieszkaniowe nie spotkają się na rynku kapitałów z dostatecznym popytem, a w takim razie zabraknie oczywiście funduszów na energiczną akcyę budowlaną, albo też rząd będzie musiał wyłożyć na ten cel bardzo poważne sumy w formie zaliczki.

Drugą sprawą jest kwestya wysokości czynszów w domach, wybudowanych przy użyciu kredytu. Prosty rachunek wykaże, że czynsze te, przyjmując nawet najdogodniejsze warunki uzyskania kredytu, będą w porównaniu z obecnemi czynszami w starych domach znacznie wyższe. Koszta budowy 1 ubikacyi wynoszą obecnie w Krakowie około 1,5 miliona, 80 proc. tej kwoty wynosi zatem 1,2 miliona. Przyjmując oprocentowanie łącznie z amortyzacyą minimalnie na 5 proc. otrzymamy kwotę 60.000 mk rocznie za 1 ubikacyę, zatem na mieszkanie złożone z 2 pokoi i kuchni wypadnie 180,000 mk. Do tej sumy, przeznaczonej wyłącznie na oprocentowanie pożyczki, przyłączą się jeszcze szereg dalszych pozycyi jak koszta utrzymania, administracyi i domu, [illegible] ubezpieczeniowych, podatków gminnych i państwowych — nie [illegible] bowiem podatków zapewne domy te będą wolne — i wreszcie dochód właściciela domu, który [illegible] włożyć musiał w budowę co najmniej 20 proc. wartości. Po uwzględnieniu tych wszystkich pozycyi okaże się, że czynsz roczny tego mieszkania wynosić będzie, licząc optymistycznie, conajmniej 180,000 mk. Jest to może mniej, niż płaci się obecnie za mieszkanie w nowo wybudowanych domach, jednak czynsze w starych domach są o tyle niższe, iż niejednego przedsiębiorcę powstrzymać od [illegible] i użycia tego kredytu obawa, że nie znajdzie lokatorów, gotowych płacić tak stosunkowo wysoki czynsz.

Uchwały konferencyi budowlanej nie rozwiązują więc sprawy, [illegible] jednak są dowodem, że władze zwróciły uwagę na jedynie właściwą drogę przeciwdziałania brakowi mieszkań, nie tylko negatywnie przez ochronę posiadaczy pomieszkania, lecz także pozytywnie — przez ułatwienie budowy nowych mieszkań.

ZE SPRAW ŻYDOWSKICH.

Zwołanie dorocznej konfer. syońskiej.

Komunikat egzekutywy.

Egzekutywa Organizacyi Syońskiej donosi: Syońska Rada Centralna (Konferencya doroczna) zejdzie się prawdopodobnie dnia 1 września br. Miejsce obrad zostanie wkrótce oznaczone. Prawdopodobnie obierze się miasto leżące w kraju o niskiej walucie.

Rada Centralna zastępuje Kongres w tych latach, w kórych nie mogą się odbyć obrady kogresu. Według § 36. nowego statutu Organizacyi, są kompetencye Rady Centralnej identyczne z kompetencyami Kongresu. Jedynie tylko nie przysługuje Radzie Centr. prawo zmiany statutów lub wyboru Komitetu Akcyjnego i Egzekutywy. Rada Centralna może jednakowoż większością ⅔ obecnych członków odwołać Egzekutywę, której znów przysługuje prawo odwołania się do nadzwyczajnego Kongresu, który ma się odbyć w ciągu 2 miesięcy po wręczeniu rekursu.

Z uwagi na ogólną sytuacyę oraz przez wzgląd na toczące się rokowania w sprawie

mandatu palestyńskiego,

jest bardzo możliwem, że tegoroczna konferencya doroczna będzie musiała powziąć decyzyę w najdonioślejszych sprawach. Będzie ona musiała z konieczności ustalić linię po której będzie szła polityka Org. Syońskiej

po ratyfikacyi mandatu.

Egzekutywa wezwała już federacye i związki krajowe do bezzwłocznego wydelegowania przedstawicieli na konferencyę doroczną.

Egzekutywa uważa za rzecz pierwszorzędnej wagi stwierdzenie, że tylko te szekle mogą służyć za podstawę do wysłania upełnomocnionych delegatów, które zostały już zebrane przez poszczególne organizacye krajowe, a które najpóźniej do 30 czerwca 1922 wpłyną do Egzekutywy. Aby organizacyom dać możność wysłania po myśli statutu do Egzekutywy szekli w terminie przewidzianym w statucie, ustala się ostateczny termin na dzień

15. lipca 1922 r.

Do tego czasu muszą pieniądze za szekle być wysłane do kasy Jewish Colonial Trustu w Londynie.

Przesyłki szekli, które nadejdą w późniejszym czasie nie będą już brane w rachubę przy ustalaniu ilości delegatów poszczególnych federacyj.

Spotkanie dr. Weizmana z Herbertem Samuelem

Rzym. (ŻBK.). Podczas ostatniego pobytu w Rzymie odbył dr Weizmann wiele ważnych konferencyi politycznych z różnemi wpływowemi osobistościami. Odbył również dłuższe narady z sekretarzem ministra spraw zagranicznych, senatorem Contarinjem. Stąd udał się do Florencyi, aby spotkać się z przybyłym z Palestyny wysokim komisarzem Herbertem Samuelem.

Delegacya żydowska w Genui

Genua. (ŻBK.). Jak się dowiadujemy, oczekują tu przybycia dra Weizmonna na 27 kwietnia, aby wziąć udział w razie ewentualnych narad nad sprawą żydowską. Dr. Weizmann odbędzie przy tej sposobności szereg konferencyi z kierowniczemi osobistościami polit. odnośnie do przyszłości Palestyny i mandatu palestyńskiego. Zapowiedziano również przybycie generalnego sekretarza komitetu żyd. delegacyi w Paryżu dr. L. Motzkina.

DR. FILIP KORNGRUEN.

Z Palestyny i o Palestynie.

8)

Lepiej od nich prosperują drobniejsze przedsiębiorstwa i warsztaty, w których praca osobista właściciela gra największą rolę. Oryginalnym jest rozwój przemysłu komunikacyjnego u Żydów. Do wypadków majowych udział Żydów w tej gałęzi zarobkowania nie był tak znaczny. Dopiero zaburzenia majowe roku ubiegłego pchnęły Żydów do wszystkich zajęć połączonych z przewozem osób i rzeczy. Pojawili się na ulicy żydowscy dorożkarze (w Chajfie np. do dziś ich nie ma) i woźnicy przewożący ciężary z portu do dworca i z dworca do domów. Tem trudnią się po większej części rodziny żydowskie, które zamierzały osiąść na roli ale z najrozmaitszych przyczyn nie mogą się tego doczekać. Wielka ilość Żydów trudni się szoferstwem automobilowem. Palestyna jest jedynym krajem na świecie, w którym auto, muł i wielbłąd skuteczną robią konkurencyę kolei żelaznej. Wobec małych stosunkowo odległości i dobrych dróg automobilowych (usypanych w ostatnich czasach przez chaluców), auto jest dla przewozu osób znacznie dogodniejszem. Dla osób kolej idzie za powoli a dla ciężarów za prędko. Czas nie gra tak nadzwyczajnej roli na wschodzie. Nikt się nie spieszy. Wielbłąd i muł są typowemi ciężarowemi zwierzętami. Do obydwóch zabrali się Żydzi ostatnio. Za jemeńskimi poszli i inni i dziś można dość często zobaczyć Żyda pędzącego muły objuczone kamieniami, gliną piaskiem itd. Do prowadzenia wielbładów iucznych zabrał się dotychczas jeden tylko Żyd ze znakomitem powodzeniem. Po roku zatrudnia prócz siebie trzech żydowskich robotników przy dziewięciu wielbłądach. Automobilowi szoferzy związali się w kooperatywę. Część owładnęła komunikacyę z Tel Awiw do Jaffy (droga trwa ze trzy minuty i kosztuje piastra od osoby), która się odbywa w omnibusach automobilowych, część urządziła stałą komunikacyę między Jaffą, a Jerozolimą. Co dwie godziny Cała podróż nie trwa więcej niż dziewięć kwadransów.

Bezrobotnych w miesiącach zimowych było kilkaset, częścią z pośród robotników budowlanych czekających na wiosenną robotę częścią z pośród nowoprzybyłych. Zainteresowanie społeczeństwa dla nowoprzybyłych nieszczególne. Jedynie organizacya syońska i robotnicza robią wedle sił, a czasem ponad siły, żeby przybywającym zapewnić bodaj namiot nad głową i strawę przez pierwsze dni pobytu. Brak zupełny instytucyi społecznych, kóreby się tem zajmowały, brak zespolenia wszystkich sił do tego celu. Świadomość tego braku zaczyna pod wpływem nowoprzybyłych budzić się w ostatnim czasie. Ogólne wrażenie? Wspólne nie tylko dla Tel-Awiwu ale dla wszystkich miejskich nowych dzielnic i miast żydowskich. Jest dużo wad, błędów niedostatków, wiele rzeczy brakuje, wiele się nie udało, ale wszędzie czuć ruch, czuć energię, wolę, zainteresowanie, wiosnę.

Tel Awiw, pole wiosny słuszną nosi nazwę.

Stan kulturalny Tel Awiwu jest zadowalający, jakkolwiek tu najtrudniej przychodzi hebraizacya społeczeństwa wobec ciągłego przypływu przybyszów. Tu stosunkowo najwięcej słyszy się obcych języków.

Młodzież robi miłe wrażenie i jest wogóle najszczęśliwszą częścią palestyńskiego społeczeństwa. Tyle słońca, powietrza i swobody nie przeżywaliśmy tu nigdy w golusie. Zamiłowanie do zabaw i sportów nadzwyczajne, nieco może przesadne. Kto chce przeżyć sensacyę jedyną w swoim rodzaju musi być świadkiem choć jednego meczu piłki nożnej między uczniami gimnazyum lub robotnikami żydowskimi a Anglikami, oficerami, czy żołnierzami bliskiego garnizonu lub gośćmi tj. załogą jakiego okrętu stojącego w porcie. Żydzi grają dobrze, czasami lepiej od Anglików. Sama gra jednak nie jest najbardziej zajmująca. Ciekawa jest publiczność, złożona ze wszystkich warstw, którym się w Pińsku Radomiu napewno nie śniła piłka nożna, publiczność która z namiętną cierpliwością śledzi walkę, która jest zrozpaczona, gdy zwycięży Anglik i gotowa śpiewać Hatikwę, kiedy się żydowskiemu bramkarzowi uda odbić niebezpieczny atak lub gdy piłka przesała angielską bramkę.

Podczas Purym sformował się na tym placu pochód masek — mniej lub więcej estetycznych. Pochód przeszedł ulicami Tel Awiwu. Tego obrazku nigdy nie zapomnę, okna i galerye były zajęte przez arabskich gości z Jaffy, na korsie było może 2000 Arabów w parach środkiem sunął korowód masek a na czele maszerowała wojskowa muzyka w mundurach angielskich grając konsekwentnie „Hawa nagila, hawa nagila". (Cieszmy się cieszmy się). Cały tłum wtórował po hebrejsku.

Nikt nie zamącił tego współżycia w Karnawale żydowskim.

Miejmy nadzieję, że życie nie będzie gorsze

ZE SPRAW PALESTYNSKICH.

„Joint“ a odbudowa Palestyny.

Chicago. (ŻBK.). Szereg wpływowych osobistości tutejszych poczyniło starania, by na Joint wpłynąć w tym kierunku, aby ze swych funduszów przeznaczył milion dolarów na odbudowę Palestyny.

Komunikacya radiotelegraficzne z Palestyną.

Londyn. (ŻBK.). Wedle oficyalnego komunikatu została w tych dniach podjęta komunikacya radiotelegraficzna z Palestyną.

—o-o—

ZE SWIATA ZYDOWSKIEGO.

Najbliższa sesya Ligi narodów a mandat palestyński.

Genewa. (ŻBK.). Istnieją uzasadnione widoki, że na najbliższej sesyi Ligi narodów, która rozpocznie się dnia 11 maja przyjdzie pod obrady sprawa mandatu nad Palestyną, zwłaszcza po zawarciu ugody pomiędzy rządami St. Zjednoczonych i Anglii w tej sprawie.

Prasa włoska a syonizm.

Rzym. (ŻBK.). Prasa włoska poświęca wiele uwagi odwiedzinom Weizmanna w Rzymie i wogóle sprawie syońskiej. Pisma: Giornala d' Italia, Epoca, Mendo, Azione, Messaggero, Piccolo, Secolo, Corriere della Sera, i Nuovo Giornale zajęły w dłuższych artykułach nader przyjazne stanowisko wobec syonizmu. Klerykalne pisma katolickie zadowolniły się krótkiemi notatkami.

Akcya ratownicza na rzecz Żydów rosyjskich.

Detroit. (ŻBK.). Odbyła się tutaj konferencya ratunkowa, która postanowiła wysłać do Rosyi komisyę dla zbadania położenia tamtejszych Żydów. Nadto wyznaczyła konferencya sumę jednego miliona dolarów na doraźną akcyę rekonstrukcyjną wśród żydostwa rosyjskiego.

ŻYCIE LITERACKIE.

Czernichowski w nędzy.

Z wiarygodnych źródeł dowiaduje się Ż. B. K. że jeden z najwybitniejszych poetów hebrajskich Saul Czernichowski żyje w Odessie w skrajnej nędzy. Od szeregu miesięcy przygotowany jest do wyjazdu do Palestyny, planu swego jednak nie może w życie wprowadzić z braku odpowiednich środków.

Rząd Polski zakupił rzeźbę Glicensteina.

Londyn. (ŻBK.). Tutejszy poseł polski dr. Wróblewski zwiedził oficyalnie wystawę słynnego rzeźbiarza żydowskiego Henryka Glicensteina i zakupił dla rządu polskiego statuę z bronzu zatytułowaną „Modlitwa“.

NADESŁANE.

Za rubrykę tą redakcya nie odpowiada.

Ogłoszenie konkursu.

Zarząd Żyd. Tow. Szk. Lud. i Śr. we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie w zakładach średnich Towarzystwa z początkiem roku szkolnego 1922/1923

a) dwóch nauczycieli religii
b) dwóch nauczycieli (ok) przyrody
c) nauczyciela (ki) historyi
d) nauczyciela (ki) dla filologii klasycznej.

O posady, uposażone wedle rządowego systemu płac, ubiegać się mogą tylko reflektanci narodowości żydowskiej, którzy odnośnie do grupy a muszą władać językiem hebrajskim w słowie i piśmie, zaś odnośnie do grup dalszych muszą mieć ukończone studya uniwersyteckie danej grupy.

Kandydaci władający językiem hebrajskim oraz kwalifikowani (doktorat lub egzamin nauczycielski) mają pierwszeństwo.

Należycie udokumentowane podania należy wnieść do Zarządu Ż. T. S. L. i Śr. Lwów Zygmuntowska 170 do 15 maja 1922. 800

KRONIKA.

Kraków, 30 kwietnia.

Obchód 3-go maja.

Komitet obchodu uprasza wszystkie Władze państwowe i samorządowe, oraz organizacye społeczne i instytucye o wzięcie jaknajliczniejszego udziału w uroczystości 3. maja i w pochodzie. Uroczystość jest świętem państwowem i z tego powodu jest obowiązkiem władz i organizacyi społecznych dołożyć wszelkich starań, aby wypadła imponująco. Miejsca przed ołtarzem na błoniach i w pochodzie wskażą komitetowi, do których wskazówek prosimy się ściśle zastosować, celem utrzymania należytego porządku.

Walka z bezrobociem w Krakowie.

Na zarządzenie ministerstwa pracy i opieki społecznej p. wojewoda krakowski powołał do życia komisyę walki z bezrobociem w Krakowie, która odbywać będzie pod przewodnictwem p. wojewody posiedzenia w niedługich odstępach czasu, a działalnością swą obejmie oprócz Krakowa ośrodki przemysłowe w obrębie województwa krakowskiego. W skład komisyi oprócz przedstawicieli ministerstwa pracy, robót publicznych, kolei żelaznych i reprezentacyi m. Krakowa wchodzą również przedstawiciele przemysłowców, robotniczych organizacyi zawodowych, tudzież miejscowy inspektor pracy i kierownik państwowego Urzędu pracy w Krakowie Dr Müller. Do zadań komisyi należy między innemi: stwierdzenie stanu bezrobocia, przestrzeganie racyonalnych sposobów i kolejności zatrudniania bezrobotnych, uruchomienie robót publicznych itp.

Na porządku dziennym pierwszego posiedzenia Komisyi, która odbędzie się dnia 4. maja o godz. 10 rano w biurze p. Wojewody znajdzie się po rozpatrzeniu ogólnych postulatów także sprawa uzyskania pożyczki dla gminy m. Krakowa na roboty publiczne z jednomiliardowego kredytu, przyznanego dodatkowo przez ministra skarbu na roboty publiczne w Polsce, oraz sprawa zatrudnienia robotników salinarnych w Wieliczce.

Egzamina dojrzałości.

Z kuratoryum okręgu szkolnego krakowskiego komunikują: Ustny egzamin dojrzałości w obrębie kuratoryum okręgu szkolnego krakowskiego w terminie letnim odbędzie się:

W gimnazyach: Biała 10 czerwca, Bochnia 10-go czerwca, Brzesko 7 czerwca, Chrzanów 12 czerwca, Dębica 12 czerwca, Gorlice 16 czerwca, Jasło 6 czerwca, Kraków I — 26 maja, II — 31 maja, III — 7 czerwca, V — 22 maja, VI — 17 maja, VII — 7 czerwca, VIII — 6 czerwca (I szkoła realna), IX — 12 czerwca (II szkoła realna), państw. żeń.— 20 maja, pryw. Urszulanki — 16 czerwca (gimnazyum), pryw. im. Jaworskiego—20 czerwca, pryw. I żeńskie — 29 maja, pryw. II żeńskie (Jadwigi)— 16 czerwca, pryw. im. Kaplińskiej g. L. — 12 czerwca (gimnazyum i liceum), Mielec 8 czerwca, Myślenice 2 czerwca, Nowy Sącz I — 18 maja, II — 18 maja, (pryw.) żeń. 23 maja, Nowy Targ 20. czerwca, Tarnów I — 26 maja, II — 30 maja, III — 29 maja (szkoła realna), pryw. Ursz. 26 maja (gimnazyum), pryw. Urszul. 29 maja (liceum), pryw. gimnazyum żeń. 22 maja, Wadowice 7-go czerwca, Wieliczka 6 czerwca, Zakopane 26 czerwca, Żywiec 14 czerwca.

Z okazyi zaręczyn koch. przyjaciółki Mali Korn z p. H. Spirmanem z Mielca gratulują serdecznie
828 Vorschirmówne i Tenenblumówne.

Uderz w stół...

Onegdaj donieśliśmy o zajściach na dworcu kolejowym w Nisku. Wczorajszy „Głos Narodu“ zżyma się z tego powodu i insynuuje, że pisaliśmy o „pogromach“, jakkolwiek ani razu słowa tego nie używaliśmy.

„Głos Narodu“ widocznie blizkim jest tych sfer, które nacisnęły guzik do wykroczeń, bynajmniej nie sporadycznych; jak wczoraj donieśliśmy i właśnie wyłącznie Żydów trafiających.

Czy przypadkiem nie odezwało się sumienie nieczyste w „Głosie Narodu“.

Uderz o stół...

Karygodne wybryki urzędnika.

Jeden z naszych czytelników przesłał nam oryginał telegramu, na którym urzędnik w stacyi nadawczej Warszawa dodał od siebie: podpis hucki albo słucki ta depesza żydowska tak jest. Telegram nosi Nr. 3024—14 Warszawa 63302. 14—14—12—10.

Jest to rzeczą niesłychaną, aby urzędnik od siebie dodawał uwagi na telegramie; możeby dyrekcya warszawska pouczyła gorliwego pana czy panienkę o ich obowiązkach. Urząd telegraficzny nie jest przecież filią „Rozwoju“.

— Zgłoszenie zmian w sprawie dodatkowej aprowizacyi robotników. Magistrat wzywa właścicieli i kierowników zakładów przemysłowych, przedsiębiorstw robót publicznych i zakładów użyteczności publicznej, aby celem sprostowania rejestru pracowników uprawnionych do poboru dodatkowej aprowizacyi robotniczej zgłosili w Wydziale III B Magistratu, II. piętro, oficyny, Nr. drzwi 37 dnia 1, 2 i 4 maja br. wszelkie zmiany, jakie od ostatniego zgłoszenia zaszły w personalu tych pracowników, wskutek przybytku i ubytku pracujących.

— Zjazd przedstawicieli kooperatyw kolejowych okręgu krakowskiego rozpoczął wczoraj dwudniowe obrady w sali rady m. Krakowa. Zjazdowi przewodniczy prezes Rady nadzorczej p. Golka, referuje porządek dzienny p. Kluczka. Zjazd obesłało 43 delegatów. W pierwszym dniu obrad odczytano statut spółki spożywczej, który po przyjęciu pewnych poprawek w całości uchwalono. Dalsze obrady dziś w niedzielę.

— Zbiórka uliczna. Przypominamy, że w dniu dzisiejszym towarzystwo przyjaciół dzieci urządza na ulicach miasta zbiórkę na rzecz kolonii i półkolonii wakac. dla najbiedniejszej dziatwy.

— Wykopany szkielet. Robotnicy zajęci przy kopaniu kanału na podwórzu budynków firmy Hartwig przy ul. Długiej l. 74 natrafili w ziemi w głębokości 60 ctm. na szkielet ludzki. Części szkieletu i pękniętą czaszkę złożono na miejscu aż do przybycia komisyi sądowo-lekarskiej.

— Wycieczkę do Wilna i puszczy Białowieskiej urządza Sekcya wycieczkowa krakowskiego Ogniska Naucz. także dla osób z poza sfer naucz. w czasie od 24 lipca do 4 sierpnia kosztem 34.000 mk od osoby. Zgłoszenia w formie przysłania zadatku w wysokości 6000 mk przyjmuje do 15 maja i informacyj udziela p. Jan Szkodziński w Krakowie, Rynek główny 29, II p.

MARGULA KINDERMANÓWNA Krosno — MAJER FREUND Rymanów
829 zaręczeni w kwietniu 1922 r.

Z okazyi zaręczyn naszego Komisarza Ż. F. Narod. p. Majera Freunda z p. Margulą Kindermanówną gratulują serdecznie i ofiarują 2 drzewka oliwne na imię narzeczonych
Lok. Kom. Org. Syoń., Komisya Ż. F. Narod.
829 oraz Stow. Beth. Israel w Rymanowie.

Z okazyi zaręczyn naszego komisarza Ż. F. N. p. Natana Steppla z p. Różą Silberbertanką z Tyczyna gratuluje serdecznie
810 Czytelnia Żydowska „Kadimah“ w Błażowej.

Z okazyi zaręczyn koleżanki Frydy Brennerówny z p. Ozyaszem Lichtmanem z Tuchowa gratuluje serdecznie
Schneckówna Dębica.

Z okazyi zaręczyn p. Loli Wachstok z p. Pinkasem Weissenbergiem gratulują serdecznie
827 Lęsanowie Färberowie

KRONIKA POLICYJNA.

— **Sezonowe kradzieże.** W ręce policyi wpadł Stanisław Wencel (lat 48), który na szkodę spółki handlowej przy małym Rynku l. 4 skradł worek nasion buraczanych wartości 6000 mk.

— **Znaczna kradzież skór.** Na szkodę spółki akcyjnej zakupu skór przy ul. Długiej l. 39 skradziono wczoraj podczas ładowania towaru na stacyi w Grzegórzkach 18 sztuk surowych skór bydlęcych wartości 250.000 mk. Za sprawcami wszczęto poszukiwania.

— **Wielkie włamanie.** Do mieszkania p. Reginy Landau przy ul. Zyblikiewicza l. 19 włamali się onegdaj w nocy niewyśledzeni sprawcy przez okno i skradli różne przedmioty z garderoby, a procz tego zegar antyczny z bronzu. Wartość skradzionych rzeczy przekracza 1 milion mk.

— **Zajście w szynku.** Wczoraj przybyli do szynku Stredmana przy ul. Miodowej l. 16 dwaj opryszki, z których jeden przystąpił z otwartym scyzorykiem do siedzącego tam p. N. z zapytaniem, co ma w kieszeni. Opryszek uderzył następnie w twarz zagadniętego, poczem z kieszeni wyciągnął mu kilkanaście marek i scyzoryk. Obaj opryszki następnie zbiegli. Poszkodowany wypadł na ulicę za napastnikami, lecz zdołał spowodować aresztowanie jedynie towarzysza zbiegłego w osobie Rudolfa Gołębiowskiego (lat 26), robotnika murarskiego, zamieszkałego przy ul. Tureckiej l. 44 na Ludwinowie. Gołębiowski odmówił w śledztwie wyjawienia nazwiska swego kompana, przyczem zachowywał się tak awanturniczo w urzędzie policyjnym, że musiano mu na ręce nałożyć kajdanki.

Z KRAJU.

Poseł Thon w Sanoku.

Z Sanoka piszą nam:

Dnia 16 kwietnia br. obchodziło Stow. Syon. w Sanoku z okazyi swego 20-letniego istnienia uroczystość jubileuszową, która pod każdym względem udała się wspaniale. Punktem kulminacyjnym uroczystości była obecność posła Dra Thona.

Już o godzinie 6-tej rano oczekiwało Gościa na stacyi kolejowej kilkaset osób i zgotowało mu owacyjne przyjęcie. Prezes Kom. lok. p. Dr. Nehmer przywitał go w języku hebrajskim.

O godz. 10.30 przyjął p. Dr Thon w pięknie udekorowanej sali stow. „Syon" delegacye kahałów i bardzo licznych instytucyi społecznych oraz humanitarnych całego okręgu sanockiego m. i. z następujących miast: **Rymanów** (kahał, kom. san. i kom. lok.), **Ustrzyki** (kahał, stow. rękodzielników Jad Charuzim, Kom. lok.), **Brzozów** (Kom. lok., kahał, kom. san.), **Baligród** (kahał), **Lisko** (Kom. lok.), **Sanok** (Mizrachi, Ceire Mizrachi „Jad Charuzim", stow. kupieckie, Żyd. klub sport. „Rdifah", „Iwriah" i w. i.)

O godz. 11.30 przemówił poseł Dr Thon w głównej synagodze, szczelnie przepełnionej ludnością żyd. tak ze sfer ortodoksyjnych jak i ze sfer inteligencyi. Kilkaset osób czekało na dworcu, nie mogąc dostać miejsca w synagodze.

Mowca przedstawił działalność Żyd. Klubu sejmowego w Sejmie Ustawodawczym, omówił działalność żydowską na konferencyi pokojowej oraz bieg spraw palestyńskich.

Wysłuchany z napięciem referat został kilkakrotnie przerwany hucznemi oklaskami. Mowa wywarła na słuchaczach ogromne wrażenie. Ze względu na określony z góry program uroczystości zgromadzenie zamknięto zaraz po przemowie posła Dra Thona.

Rezolucye, wyrażające Klubowi posłów Żyd. a specyalnie posłowi Drowi Thonowi pełne zaufanie oraz podana już w „N. Dz." rezolucya w sprawie knowań „Szlome Emuneh" przyjęte zostały przez wszystkich zgromadzonych przeciw 2 głosom członków z Szlome Emuneh.

Po południu odwiedził poseł Dr Thon stow. Mizrachi, bibliotekę „Iwrih", szkołę hebrajską, ochronkę sierót żyd., witany wszędzie entuzyastycznie. Stow. „Iwriah" zamianowało Dra Thona swym członkiem honorowym. Tego samego dnia odbył się match klubów „Rdifah" (Sanok) i Makkabi (Jasło).

Wieczorem odbyła się w sali Stow. „Syon" akademia uroczystości jubileuszowej. Sala i galerya były przepełnione. Uroczystość rozpoczął chór odśpiewaniem „Hatikwyh". Po mowach powitalnych założycieli tego stowarzyszenia, p. Dra Spiegla jako pierwszego wiceprezesa (w zastępstwie pierwszego prezesa p. Dra Judy Zimmermana z Krakowa), p. Adalberta Schönbacha jako obecnego prezesa, wreszcie po pięknej deklamacyi p. Schiffówny wygłosił Dr Thon mowę uroczystą, pełną głębokich myśli, porywając wszystkich bez wyjątku słuchaczy.

Odśpiewaniem „Hatikwy" i komersem zakończyła się uroczystość, która na długie czasy zostanie w pamięci żydostwa tutejszego.

Telegramy przywitalne nadeszły m. i. z Egzekutywy syońskiej z Krakowa, Dra Leona Reicha ze Lwowa i w. i. Sympatycznie uderzył wszystkich telegram powitalny rabina sanockiego Szapiry z Glinian, poważnego członka „Szlome Emuneh".

Cały dochód tego dnia przeznaczony jest na budowę „Domu żydowskiego" w Sanoku, dla którego to celu ma się niebawem ukonstytuować Komitet obywatelski ze wszystkich partyi żydowskich.

Sprawozdaniem warszawskiego „Jida" o tej doniosłej uroczystości, pełnem brudnych kłamstw i nizkich gróźb nie chcemy się bliżej zajmować. Wartość etyczna tego sprawozdania stoi na tej samej wyżynie co ów młokos żółtodziuby, zwący się „rabinem", o którym pieniący się z powodu sukcesu posła Thona „Jid" wspomina.

„Jidowi" pozwalamy sobie tylko zaznaczyć: że wściekłość jest złym doradcą i odbiera rozum. — „Jid" poszedł za głosem tego doradcy — z widocznym skutkiem. — Życzymy „Jidowi" na przyszłość korespondentów, nie omijających prawdy. **(A.)**

Nowy Sącz. W przepełnionej po brzegi sali Ogniska żyd. „Perec", odegrali amatorzy w niedzielę i poniedziałek, w Chol-Hamoed, operetkę „Drei Matunys". Niezwykła frekwencya podczas obu wieczorów była dowodem, że nie brak w społeczeństwie naszem zainteresowania dla rozwijającej się sztuki żydowskiej.

W wykonaniu sztuki należy się w pierwszym rzędzie uznanie dyryg. z Krakowa p. Brachowskiemu. Natomiast liczne niedomagania natury technicznej, w szczególności dekoracyi, ujemne wywarły wrażenie. Niestety częste to zjawisko na scenach prowincyonalnych. P. Ablöser opanował swoją rolę wcale dobrze. P. Holzer, która bardzo często występowała na scenie żyd. kółka amatorskiego, dotychczas nie potrafiła wyzbyć się „tremy". P. Werner był w swej roli nienaganny. P. Abrahamer, opanowaniu swojej roli zawiódł w zupełności. Natomiast szczególną pochwałę zyskał chór, którego znakomity zespół silnych i pięknych głosów czarował wprost publiczność.

Odtańczony przez p. Keil z werwą i temperamentem w 3 akcie „Kozak" nagrodzony został burzą niemilknących oklasków.

Część dochodu z odbytego przedstawienia przeznaczono dla przebywających chwilowo w N. Sączu chaluców. **(L-u.).**

Z teatru, literatury i sztuki.

— **Z teatru J. Słowackiego.** Dzisiaj po raz 18 „Czysty interes", wieczorem „Dyabeł i karczmarka". W poniedziałek przedstawienie zakupione przez PPS. W obu przedstawieniach komedyi Kiedrzyńskiego wystąpi poraz ostatni przed dłuższym urlopem p. K. Adwentowicz. We wtorek „Mizantrop" Moliera. W dniu 3 maja dany będzie „Horsztyński".

— **Staraniem Kuratoryum okręgu szkolnego** krakowskiego odbędzie się dnia 9 maja br. w teatrze miejskim im. Juliusza Słowackiego o godzinie 6'30 przedstawienie dla młodzieży szkolnej. Danym będzie „Mizantrop" Moljera.

— **Teatr miejski Opera i Operetka.** Owacyjne przyjęcie, jakiego doznała znakomita mezzosopranistka Helena Green na ostatnich przedstawieniach „Carmen" i „Trubadur", zniewoliły dyrekcyę opery do zaproszenia tej śpiewaczki jeszcze na jeden pożegnalny występ w niedzielę w przepięknej operze „Carmen". Popołudniowe przedstawienie wypełni „Gasparone".

— **Z teatru „Bagatela".** Dziś w niedzielę o godz. 4 pop. „Dr. Stieglitz" po cenach do połowy zniżonych po raz 28. Wieczorem po raz 10 hiszpańska komedya „Wilkołak". W poniedziałek po raz 34 senzacyjna sztuka „Kobieta, która zabiła". W przygotowaniu nowoczesna komedya „Świderek". Próby pod kierunkiem p. Nowackiego dobiegają do końca.

— **Staraniem Sekretaryatu stowarzyszenia przemysłowego Gremium ajentów handlowych w Krakowie** wygłosi Dr. Norbert Salpeter we środę d. 3 maja 1922 r. w lokalu stowarzyszenia przy ul. Grodzkiej l. 43, o godz. 7 wieczorem, odczyt o nowym podatku przemysłowym, t. zw. patentowym, na który zaprasza się wszystkich członków stowarzyszenia. Goście mile widziani.

MIGAWKI.

Poeci wiosny.

Kobiety i poeci nie lubią milczeć. I dlatego wiosna jest utrapieniem każdej redakcyi. Począwszy od 21 marca dzień w dzień poczta rzuca na biurko naczelnego redaktora stosy utworów lirycznych. Ach, gdybyż na wzór ministrów bez teki, istnieli także poeci bez teki. Ale to niemożliwe. Kosz redakcyjny jęczy przeto od miłosnych westchnień i słowiczych tyrad. Nocny redaktor skarżył się onegdaj przedemną, że cierpi na bezsenność. Wcale się temu nie dziwię. Bo zapewne duchy wzgardzonych miłości wstają po północy z kosza i straszą...

Dziś sięgnąłem na chybił trafił do kosza, i czytam:

„O komuż mam podziękować za to,
Że wiosna nową oblekła się szatą.
Wszystko wokoło kwitnie zielono,
O pójdźmy razem na przyrody łono..."

O, znam te uczucia. Ileż to razy poeta śpiewa o łonie natury, a myśli...

W następnym utworze poznaję rączkę kobiecą.

„W świetle księżyca
Blada dziewica
To — jal
W lubej potrzebie
Idę do ciebie
Jak mgła..."

Kosz redakcyjny to czyściec dusz poetyckich. Jak żeglarz musi przejechać równik, żołnierz otrzymać chrzest bitwy, tak każdy wieszcz musi przejść w pochodzie na Parnas — kosz redakcyjny...

Przyjaciel mój Lucyan jest urzędowym poetą. Urzędowy poeta to jest taki pan, który siedzi w redakcyi i ma płatny obowiązek opiewania rymami pór roku, wszelkich zdarzeń w przyrodzie, świąt narodowych i religijnych. Wpatrzony w kalendarz trawi swoje smutne dni poeta urzędowy.

— Panie Fiołkiewicz! — zabrzmiał mu onegdaj nad uchem głos „naczelnego" — pan się zaniedbuje w ostatnich czasach...

— Ależ broń Boże, noszę świeżo nicowaną zarzutkę, wczoraj wykupioną z lombardu — —

— Nie o to chodzi. Gdzie jest wiersz na powitanie wiosny? Przecież wszystko już kwitnie...

— A tak, kwitnie. Dziś zapłaciłem za funcik masła dwa tysiące. Lichwa kwitnie!

— To nie pański dział. To należy do naszego referenta gospodarczego... Czy nie zauważył pan, że koło dyskretnych kiosków na plantach bzy zakwitły?

— Jak Boga kocham, nic o tem nie wiem, panie redaktorze!

— Obudź-że się pan wreszcie. Jutro jest pierwszy maj, święto robotnicze, święto wiosny, kapele będą grały.

— A tak. Jutro zażąda mleczarka wyrównania całomiesięcznego rachunku, krawiec przyjdzie po drugą ratę, stróż po czynsz...

— Ale wiersz musi być! Zrozumiano? Wesoły, mocny, erotyczny!

Lucyan Fiołkiewicz siada, macza pióro w kałamarzu i pisze:

„Kwiat balsamy śle miodowe,
W krąg fruwają barwne chrząszcze,
Ty zaś listki wdziej ligowe
I jak Adam skryj się w gąszcze..."

Na drugi dzień kapele grają... Święto wiosny! O zmierzchu klomby w parku rozbrzmiewają głośnymi całusami...

Walter Scott twierdzi, że nieszczęśliwy, kto poświęcił się poezyi.

O, po trzykroć nieszczęśliwy urzędowy poeta.

Korex.

MIEJSKI TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Niedziela pop.: „Czysty interes“; wieczorem: „Dyabeł i karczmarka“.

TEATR „BAGATELA“

Niedziela pop.: „Dr. Stieglitz“; wieczorem: „Wilkołak“.

MIEJSKI TEATR OPERA I OPERETKA

Niedziela pop.: „Gosparone“; wiecz.: „Carmen“

OPERETKA TEATRU „NOWOŚCI“

Niedziela pop.: „Dziewczę z Holandyi“; wiecz. „Lola z Ludwinowa“.

—o-o—

Z sali sadowej.

Pod zarzutem szpiegostwa.

Wczoraj w sądzie okręgowym karnym w Krakowie odbyła się rozprawa o szpiegostwo przeciw Misteczkinowi Mojżeszowi, Krasnosielskiej Klarze, Sawińskiej Annie i Krasnosielskiemu Benedyktowi. U Misteczkina znaleziono podczas rewizyi na granicy nad Zbruczem plany wojskowe objektów warowni krakowskiej. Rewizyę przeprowadzono w wagonie pociągu za Tarnopolem. Misteczkin nie chciał wydać osoby, która mu w Krakowie wręczyła plany i twierdzi, że ktoś nieznajomy włożył mu te plany do kieszeni paltota. Inni oskarżeni twierdzą, że nie znają zupełnie Misteczkina, tylko jechali z nim przypadkowo w tymsamym przedziale od Tarnopola ku granicy. Rozprawę, której przewodniczył s. s. o. Hubaczek odroczono celem wezwania żandarma z Tarnopola, który przeprowadzał przy Misteczkinie rewizyę.

—o-o—

Z mody.

Niejeden ze znawców mody byłby w kłopocie, gdyby chciał ustalić co charakteryzuje modę 1922 roku. Chociaż sili się obecnie, aby coś nowszego i bardziej typowego, a w każdym razie nowszego niż dotąd stworzyć, szuka tematu w dawnych czasach (ost. n. p. próbowano wprowadzić krenolinę jako coś zwyczajnego i codziennego) i fantazyuje w przyszłość, to jednak te próby gruntownej zmiany linii spełzły na niczem. Wierną pozostała moda, z konieczności prawdopodobnie „idealowi“ dość dawnemu: smukłości, a tem samem prostocie i coraz bardziej stara się tę smukłość zaznaczać n. p. przez wprowadzenie zupełnie długiej sukni, przez długi stan i jednostajny krój. Ma to tę zaletę, że tworząc szczupłą sylwetę, czyni kobietę, choćby pozornie, ruchliwą i gibką, a więc tem samem młodszą! Może to sprawia, że mimo wszystko trzymamy się tej mody wytrwale.

W konsekwencyi — w obecnym sezonie robota i wykończenie sukni, więcej może niż krój ważną odgrywają rolę. Przy pomocy tasiemek, soutach'u, plis kolorowych, wypustek, skóry, zakładek, osiąga się doskonały efekt. Doborowi kolorów poświęca się także wiele uwagi, z korzyścią, bo przecież barwność strojów kobiecych jest jedną z najpiękniejszych cech, którą się powinno kultywować. Nieprzykład do koloru „beige“ wybiera się przybranie czerwone, dobrze wygląda także czerwona bluzka do jasno-popielatego kostyumu. Jeżeli już o bluzce mowa, to wspomnę, że bluzka ta, nieodłączna towarzyszka kostyumu ukazuje się w najrozmaitszych odmianach. Często zastępuje kamizelkę, a to w ten sposób, że zakończona jest kolorową bortą, która ukazuje się z pod żakietu. Zo.

Celem uniknięcia przerwy w wysyłce naszego pisma prosimy o rychłe odnowienie prenumeraty na miesiąc maj.

Dział gospodarczy.

Ulgi celne.

Kraków, 30 kwietnia.

Na podstawie rozporządzenia Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu wchodzą w życie dnia 1. maja br. z ważnością do 31 sierpnia br. włącznie następujące ulgi celne:

Uwalnia się od cła następujące towary:

Śledzie świeże (żywe i śnięte), również mrożone. Mleko świeże. Bursztyn (również topiony), nieobroniony.

Następujące towary opłacają cło normalne z dopłatą walutową (agio) 900% (czyli mnożnik 10):

Ryż. Mąka (oprócz ziemniaczanej), kasza i słód. Warzywa i okopowe świeże, oddzielnie niewymienione. Warzywa i okopowe solone, moczone, kwaszone, w opakowaniu niehermetycznem. Ziemniaki suszone, płatki, krajanka mielona i niemielona. Tytoń w liściach i wiązkach z łodygami lub bez; łodygi tytoniowe, odpadki i miał. Mleko zgęszczone, mączka mleczna z cukrem lub bez. Lecznicze wody mineralne naturalne, wymienione w specyalnych urzędowych wykazach. Mięso gotowane, suszone, wędzone i marynowane. Inne sery (oprócz wykwintnych w opakowaniu detalicznem). Masło krowie i owcze. Ryby solone, wędzone i suszone, oprócz oddzielnie wymienionych. Śledzie wędzone. Artykuły spożywcze, oddzielnie niewymienione, także melasa.

Następujące towary opłacają cło z dopłatą walutową (agio) 4900 proc. (czyli mnożnik 50):

Warzywa i okopowe suszone, oprócz oddzielnie wymienionych. Korzenie cykoryi suszone, niepalone i nieprzyrządzone. Konserwy ze śledzi, nie zawierające oliwy (Kippered Heringe) Kawa surowa w ziarnkach. Kakao surowe w ziarnkach. Herbata. Włosy ludzkie. Gąbki. Kamienie budowlane, oprócz oddzielnie wymienionych: kamienie, bryły i płyty, grubości powyżej 15 cm., opiłowane lub obciosane w całości lub tylko częściowo. Kamienie budowlane, oprócz oddzielnie wymienionych: płyty do 15 cm. grubości włącznie, z powierzchniami opiłowanemi lub obciosanemi. Szyby lustrzane obrobione: matowe, szlifowane i polerowane, szkło taflowe, nielane, polerowane; szyby lustrzane nieobrobione po odlaniu, tj. niemalowane, nieszlifowane i niepolerowane. Niewyrabiane w kraju maszyny oddzielnie niewymienione i niewyrabiane w kraju aparaty, na zasadzie pozwolenia Ministerstwa Skarbu. Maszyny elektryczne: prądnice i silniki wagi powyżej 300 kg.; przetwornice wszelkie, transformatory; części maszyn elektrycznych. Papier drukowy biały niesatynowany i nieklejony, z zawartością nie mniej niż 60 proc. masy drzewnej, wagi nie mniej niż 48 gr. w metrze kw.: 1) rotacyjny w rolach o średnicy nie mniej niż 70 cm., 2) w arkuszach.

Następujące towary opłacają cło z dopłatą walutową 14900 proc. (czyli mnożnik 150):

Chlorek wapnia nieoczyszczony, wyłącznie do wyrobu chloroformu, na zasadzie pozwolenia Ministerstwa Skarbu. Blacha żelazna i stalowa, grubości 0,28 mm i mniej. Przybory zecerskie i drukarskie. Papier drukowy nieklejony, biały, bez ozdób i znaków wodnych, z zawartością masy drzewnej, wagi nie mniej niż 48 gr. w metrze kwadratowym. Papier zeszytowy klejony biały, bez ozdób i znaków wodnych, nie liniowany lub też zaopatrzony w jednostajną liniaturę zeszytową niebieską lub szarą, z zawartością masy drzewnej, wagi nie mniej niż 65 gr. w metrze kw. Bibuła atramentowa do zeszytów biała lub kolorowa, z zawartością masy drzewnej.

Handel i przemysł.

Handel zagraniczny Polski. Główny urząd statystyczny komunikuje:

Handel zagraniczny Polski w styczniu 1922 r., przedstawiają następujące cyfry, którym w nawiasie odpowiadają cyfry za styczeń 1921 r.

Przywóz wynosił 386,281 t. (409,570), wywóz 314,024 ton (119,173 t.) Główniejsze pozycye przywozu stanowią: węgiel 314,843 ton, bawełna 2946 ton, wełna 1409 t., maszyny, części maszyn, wyroby metalowe itd. 11,702 t.

Główne pozycye wywozu stanowią drzewo i wyroby z drzewa 98,183 t., ropa i przetwory ropy 38,540 t., wyroby metalowe 1,643 t., cement 5,153 t., cukier 5,392 t.

Wartość naszego przywozu, obliczona po raz pierwszy przez główny urząd statystyczny, wynosiła w styczniu 1922 r. ogółem 26,991 milionów marek.

Wartość węgla 4,005 milionów mk., bawełny 2,382 milionów mk., wełny 3,319 milionów mk., maszyn i wyrobów metalowych 3.967 milionów mk.

Wartość zaś wywozu — 9,091 milionów mk.

Wartość drzewa 1,193 milj. mk., ropy i przetworów 3,177 milj. mk., wyrobów metalowych 446 milj. mk., cementu 112 milj. mk., cukru 995 milj. mk., futer 272 milj. mk.

Produkcya spirytusu w Polsce. Podług danych organizacyi gorzelnianych — produkcya spirytusu w Polsce w kampanii bieżącej do 1 lutego br. wynosi:

w Poznańskiem	15,400.000 litrów
w b. Kongresówce	3,000.000 litrów
w Galicyi	3,000.000 litrów
Razem	21,400.000 litrów

Jeżeli przypuścić, że do końca kampanii ilość ta się podwoi, tj. wyniesie 42,800.000 litr. i jeżeli dodać do tego zapasy rządowe spirytusu, jakie były w dniu 1 listopada 1921 r., a które stanowiły w Galicyi 200,000 ltr., w b. Kongresówce 1,300.000 ltr. i w Poznańskiem 700,000 ltr., tj. razem 2,200.000 ltr., to ogólna ilość spirytusu jaką te trzy dzielnice dać mogą do dyspozycyi rynku do końca kampanii wyniesie 45,000.000 ltr.

Jeżeli dodać do tego jeszcze produkcyę na Kresach, która nie przekroczy zapewne 5,000.000 ltr. to do nowej kampanii rynek polski mieć może do dyspozycyi maksimum 50,000.000 ltr., a więc zaledwie 60 proc. spożycia.

Komunikacya.

Podwyższenie zagranicznej taryfy listowej. Z dniem 1 maja br. wchodzi w życie podwyższona taryfa dla przesyłek listowych w obrocie zagranicznym.

Według nowej taryfy kosztują listy zwyczajne do wagi 20 gr. do Czechosłowacyi 40 mk., do innych krajów 50 mk., zaś za każde dalsze 20 gr. do wszystkich krajów po 25 mk. — kartki pocztowe do Czechosłowacyi 25, do innych krajów 30 mk. druki, czasopisma, próbki towarów i papiery handlowe za każde 50 gr. 10 mk., najmniej jednak za próbki 20 mk., za papiery zaś handlowe 50 mk., czasopisma opłacone ryczałtem i druki dla ociemniałych podlegają w obrocie z Czechosłowacyą taryfie wewnętrznej, polecenie wszelkiego rodzaju przesyłek listowych 50 mk., — doręczenie ekspresowe 100 mk., — reklamacya 100 mk.

W obrocie z obszarem wolnego miasta Gdańska obowiązują taryfy wewnętrzne.

Zasadniczo wszystkie przesyłki listowe w obrocie zagranicznym mają być w całości opłacane przez nadawców. Nieopłacone lub niedostatecznie opłacone przesyłki będą zwracane nadawcom celem uzupełnienia brakującej opłaty.

Finanse.

Akcye przemysłowe polskie na giełdach zagranicznych. „Lidowe Nowiny“ dowiadują się, że ze strony sfer finansowych prowadzone są obecnie rokowania w celu natychmiastowego wprowadzenia na giełdę w Pradze, Wiedniu, Paryżu i Berlinie pewnych akcyi przemysłu polskiego.

Podatek dochodowy. Ministeryum skarbu podaje do wiadomości:

Na 1922 r. przesuwa się termin do składania zeznań o państwowym podatku dochodowym dla osób fizycznych z d. 1-go maja na 1-szy lipca, dla osób prawnych utrzymuje się w mocy termin, oznaczony odpowiedniem rozporządzeniem na d. 1-szym sierpnia.

Notowania giełdowe.

Giełda warszawska z 29 bm. Dolary tranz. 4020. Franki francuskie tranz. 375. Funty szterlingi tranz. 1850. Liry włoskie tranz. 215. Marki niemieckie 14·85. Czeki: Gdańsk tranz. 14·25. Belgia tranz. 346½ Berlin tranz 14·20. Londyn 18100. Nowy Jork tranz. 4030, Paryż tranz. 377½. Praga tranz. 78·75.

Kursa dewiz w Zurychu z 29 bm. (PAT) Berlin 181·—. Holandya 196·60, Nowy Jork 518— Londyn 22·78—, Paryż 47·25—, Medyolan 27·15— Praga 9·95—, Budapeszt 0·67—, Zagrzeb 167·—, **Warszawa 0·13**, Wiedeń 0·6.½, Austr. stempl. 0·06⅞.

Kursa dewiz w Paryżu z 29 bm. Wekslе na Niemcy 388—, na Amerykę 9·78—, na Belgię 91·86 Holandyę 416—, na Anglię 48·14½, na Włochy 59·36 Szwajcaryę 211·50, na Hiszpanię 165·50.

WIADOMOŚCI Z GENUI.

Przed rozstrzygnięciem problemu rosyjskiego.

Dyskusya w komisyi politycznej.

Genua. PAT. Posiedzenie podkomisyi politycznej bez udziału przedstawicieli Rosyi i Niemiec w sprawie ustalenia ostatecznych propozycyj, które mają być przedłożone Rosyi, rozpoczęło się o godz. 4-ej popołudniu pod przewodnictwem ministra włoskiego Szancera. Pierwszy przemawiał Barthou zawiadamiając, że być może będzie zmuszony wyjechać dzisiaj wieczorem na cztery dni do Paryża, co nie spowoduje żadnej przerwy w pracach konferencyi, albowiem zostawia zastępców. Wyjazd jest motywowany potrzebą uzgodnienia punktu widzenia z szefem rządu francuskiego. Lloyd George oświadczył, że żałowałby bardzo, gdyby zamiar wyjazdu był urzeczywistniony. Przypominając, że były już mało pomyślne precedensy (wyjazdu szefa delegacyi francuskiej na innych konferencyach, zaznacza mowca, że wyjazd Barthou w rzeczywistości oznaczałby przerwę w pracach konferencyi, gdyż jego zastępca nie posiadałby dostatecznego autorytetu dla rozstrzygania ważnych problemów, znajdujących się na porządku dziennym obrad. Barthou wyjaśnia, że o przerwie konferencyi niema mowy, zresztą wyjazd nie jest jeszcze zdecydowany i ewentualnie zostanie zaniechany albo odroczony. Następnie przemawiał Szancer, który zreasumował przebieg dotychczasowych rokowań z Rosyą, wskazując na konieczność sformułowania ostatecznej propozycyi zarówno co do zobowiązań Rosyi, jak i co do pomocy ze strony Europy. Zdaniem Włoch — koniecznem jest osiągnięcia porozumienia między Francyą a Anglą, które to państwa powinny uzgodnić swoje projekty. Wspólny projekt, który się wyłonił, musi być szczegółowo i wyraźnie sformułowany, gdyż opinia publiczna świata powinna poznać motywy rządów, usiłujących dopiąć tego ważnego celu. Lloyd George zaznacza, że ponieważ francuski projekt doręczony mu został dopiero bezpośrednio przed posiedzeniem, nie może wypowiedzieć się co do szczegółów, należy jednakże wyraźnie zapytać i wyraźnie odpowiedzieć, czy ma się na celu porozumienie, czy też nie. Co do Anglii i Włoch — to państwa te uważają porozumienie za bezwzględnie konieczne. Lloyd George dziwi się i żałuje, że Barthou cofa się ze stanowiska zajętego wspólnie z innymi aljantami dnia 15 kwietnia. W każdym razie powinien on byłby uczynić to wcześniej. Lloyd George stawia dalej pytanie, czy tylko Rosya znacyonalizowała własność prywatną? Wszakże również inne państwa przeprowadziły poważne ograniczenia własności prywatnej, zwłaszcza w Europie środkowej. Aby pertraktować z Rosyą — mówił Lloyd George — potrzeba nietylko pięknej formy i stylu, lecz i konkretnej treści. Tem ostatniem odznacza się projekt angielski, podczas gdy w projekcie francuskim przeważa strona stylu, zaś treść jest przytłoczona przewagą wymaganych od Rosyi zobowiązań; a o tem co można zaofiarować Rosyi mówi się bardzo niewiele. Barthou zastrzega, że nie chce wkroczyć na tory ostrej dyskusyi politycznej i stwierdza dobrą wolę Francyi, która zgodziła się na doprowadzenie do konferencyi z przedstawicielami Niemiec i Rosyi i pertraktowanie z niemi na równej stopie.

Rezolucya w Cannes ustala zasadę naprzód przyjęcia warunków przez Rosyę, a dopiero potem możliwe uznanie rządu sowietów de iure. Projekt angielski ne jest bynajmniej tak prosty, za jaki go przedstawia Lloyd George. Projekt francuski jest bardziej dobitniejszy i bardziej sprecyzowany.

Minister Skirmunt przemawiając stwierdza, że śledził dyalog z zainteresowaniem, ale i z żalem. Jest on głęboko przekonany o możliwości uzgodnienia obu projektów, zważywszy, że różnice nie są tak wielkie. Rzeczowa dyskusya wykaże łatwość zbliżenia, które jest konieczne. Następnie mowca proponuje dyskusyę nad niedostatecznie przestudyowanymi projektami odłożyć do jutra. Pojednawczo wystąpili również delegaci Szancer i Notta, poczem postanowiono dyskusyę dzisiejszą, której dalszy przebieg był znacznie spokojniejszy, ograniczyć do wstępu obu projektów.

Lloyd George uważa, że poszczególne ustępy projektu francuskiego mogłyby niepotrzebnie zrazić bolszewików, czego należy unikać w interesie osiągnięcia celu. Barthou stwierdza, że w zamiarach Francyi nigdy nie leżało zamieszczenie w swoim projekcie jakiegokolwiek ustępu prowokującego. Tekst francuski jest bardzo konkretny a jeżeli zaś zawiera mało precyzyi w sprawie kredytu dla Rosyi, to zważyć potrzeba szczególną sytuacyę Francyi, jej spustoszenie i straty wojenne. Lloyd George odpowiedział, że nie krytykowałby nigdy Francyi z tytułu jej stanowiska w sprawie kredytu dla Rosyi, zna bowiem doskonale położenie Francyi. Na tem zakończyła się dyskusya, poczem wybrano podkomisyę redakcyjną. Barthou wbrew pierwotnym zamiarom dziś do Paryża nie wyjechał.

Oświadczenie min. Skirmunta w sprawach rosyjskich.

Genua. PAT. Na porannem posiedzeniu podkomisyi politycznej, która zebrała się we wczorajszym składzie, rozpatrzono i zaakceptowano opracowany przez wyłonioną wczoraj specyalną komisyę redakcyjną wspólny wstęp, uzgadniający zakomunikowane wczoraj wstępy do projektu francuskiego i angielskiego. Przy omawianiu sprawy udziału poszczególnych państw w odbudowie Rosyi, która to sprawa poruszona jest we wstępie angielskim, minister Skirmunt zaproponował następującą poprawkę uzupełniającą, określającą

udział Polski w odbudowie:

Polska ofiarowuje:

1. Pomoc 6000 inżynierów i techników, którzy pracowali już uprzednio w Rosyi.

2. Nasiona, maszyny i narzędzia rolnicze oraz pomoc w zwalczaniu zarazy wśród bydła.

3. Zaopatrzenie części Rosyi sąsiadującej z Polską w węgiel dla kolei, naftę i sól.

4. Dostawę tkanin przemysłu łódzkiego, który osiąga obecnie produkcyę przedwojenną.

Prócz tego rząd polski może ułatwić Rosyi otwarcie odpowiednich kredytów w bankach i instytucyach polskich"

Ta oferta Polski przyjętą została przez podkomisyę z uznaniem i włączona do projektowanego wstępu.

Następnie podkomisya przeszła do 1 art. warunków, ujętego jednobrzmiąco w obu propozycyach, angielskiej i francuskiej. Artyłuł ten mówi o zobowiązaniu się Rosyi do zaniechania propagandy przeciwko urządzeniom innych narodów.

Do artykułu tego delegat rumuński minister Bratianu stawia poprawkę, w myśl której Rosya obowiązywałaby się uszanować status quo terytoryalny i polityczny innych państw. W dyskusyi nad tą poprawką L. George zaznaczył, że poprawka ta, proponowana przez p. Bratianu wprowadziłaby pewne komplikacye, granice zachodnie Rosyi bowiem nie są w pełni uznane.

Minister Skirmunt w przemówieniu poparł poprawki delegata rumuńskiego udowadniając przekonywująco jej konieczność. Minister Skirmunt oświadczył, że Polska uznaje potrzebę i konieczność definitywnego załatwienia sprawy, jednakże stojąc na gruncie traktatu wersalskiego nie chce korzystać ze sposobności konferencyi genueńskiej, aby na niej uzyskać ostateczne załatwienie tej sprawy. Po przemówieniu ministra Skirmunta które przyjęte było z uznaniem, poprawkę delegata rumuńskiego poparł delegat Japonii, poczem poprawka ta została przyjęta. Dalszy ciąg obrad odroczona.

—o-o—

Niemcy płacą odszkodowania.

Paryż. PAT. „Mati" donosi z Berlina, że rząd niemiecki w odpowiedzi na zapytanie oświadczył gotowość zapłacenia komisyi odszkodowawczej raty przypadającej na 16 maja rb. a wynoszącej 50 milionów.

Niepowodzenia delegatów ukraińskich w Genui.

Lwów. (A. W.) „Rydnij Kraj" donosi, że delegacya rządu Petruszewycza, przebywająca w Genui, nie uzyskała posłuchania u żadnej z pośród delegacyi państw biorących udział w konferencyi. Wobec tego faktu dr. Petruszewycz, który przebywał krótki czas w Genui, udał się z powrotem do Wiednia. Delegacya natomiast ukraińska pozostała jeszcze w Genui i zajęła stanowisko obserwacyjne.

Genua. (A. W.) Wiadomość, jakoby Lloyd George przyjął na audyencyi delegatów rządu Petruszewycza, Kost-Lewickiego, jest — zdaniem „Rydnij Kraju" — nieprawdziwą. Prawdą jest natomiast, że delegacya Petruszewycza stoi w ciągłym kontakcie z delegacyą sowiecką i niemiecką.

Ukraińcy w Ameryce.

Lwów. (A. W.) „Hromacki Wiestnik" donosi, jakoby akcye delegatów rządu Petruszewycza w Waszyngtonie w sprawie pożyczki narodowej ukraińskiej zostały uwieńczone pomyślnym rezultatem.

Lwów. (A. W.) „Hromacki Wiestnik" donosi z Charkowa, że delegaci Ukrainy sowieckiej zawarli cały szereg umów kompensacyjnych z rządem Stanów Zjednoczonych.

Starcia angielsko sowieckie na... morzu.

Rzym. PAT. (Havas). „Petit Parisien" donosi z Londynu, że rząd angielski przesłał rządowi sowieckiemu protest z powodu ostrzeliwania w pobliżu Odessy przez artyleryę bolszewicką parowca angielskiego „Datchet".

Ciągłe rozruchy na pograniczu polsko-litewskiem.

Wilno (A. W.) Akcya litewska w pasie neutralnym prowadzona przy pomocy przebranych żołnierzy zwiększyła się znacznie. Dowodem tego jest fakt, że przed 10 dniami do wsi Szrudziały gmina Szyrwince przywieziono dwie fury ubrań cywilnych dla wojska. Liczba przebranych żołnierzy litewskich w pasie neutralnym wynosi 500 ludzi.

Dookoła sprawy górnośląskiej.

Katowice. PAT. W dwa dni po zamordowaniu Dra Styczyńskiego w Gliwicach minister Olszowski wystosował notę do prezydenta Calondra w Genewie w sprawie gwałtów i zbrodni, jakich na ludności polskiej dopuszczają się tajne niemieckie organizacye wojskowe na Slasku.

Katowice. PAT. „Oberschlesische Kurier" donosi z Berlina, że rozpoczęły się wczoraj w Berlinie narady z udziałem niemieckiego ministra wojny w sprawie rozlokowania załóg niemieckich w niemieckiej części Górnego Śląska. Jak się pismo to dowiaduje, — nie istnieje zamiar specyalnie silnego obsadzania części G. Śląska przyznanej Niemcom, tylko Gliwice i Bytom posiadały garnizony.

Telegraficzna kronika gospodarcza.

Warszawa. (A. W.) Dzisiaj wyjechała do Gdańska umyślna komisya ministeryalna pod przewodnictwem wiceministra kolei Eberhardta. Komisya ta ma na celu podjęcie szeregu wniosków, odnośnie do kolejowych urządzeń portowych na obszarze miasta Gdańska. Istniejące bowiem obecnie urządzenia nie odpowiadają potrzebom i są przedmiotem utyskiwania ze strony sfer kupieckich zarówno polskich jak i niemieckich.

Warszawa. (A. W. „Przegląd Wieczorny" donosi, iż w roku bieżącym według projektu komisyi oszczędnościowej ministeryum skarbu, ulegnie redukcyi okoł 40.000 etatów.

Warszawa. (A. W.) Dnia 1 maja przybyła do Warszawy delegacya węgierska w celu przeprowadzenia rokowań w sprawie komunikacyi pocztowo-telegraficznej między Polską a Węgrami.

Milionówka.

Warszawa. PAT. Przy dzisiejszem ciągnieniu milionówki wylosowano nr. 0.945.817.

Warszawa. (M. Tel. wł.) Radca prawny min. spraw zagr. były członek polskiej delegacyi pokojowej w Rydze dr. Szymon Rundstein, syn prezesa warszawskiej gminy wyznaniowej, odznaczony został orderem Polonia restituta 3 klasy za wybitną działalność na korzyść Państwa polskiego.

Drobne ogłoszenia.

Stare sztuczne zęby, złote mostki i korony nawet połamane, złoto i platynę kupuje po najwyższych cenach Skład dentystyczny, Kraków, Rynek gł. 11. Zamiejscowe przesyłki obliczam najsumienniej 654

Z kapitałem 3–4 mil. Mp. i współpracą przystąpię do przedsiębiorstwa najchętniej wytwórczego. Posiadam m. i. znajomość buchalteryi i korespondencyi kupieckiej. Zgłoszenia pod „Solidny" do Adm. „N. Dzien." 824

Sypialnia (angielska), popielaty jasion, sprzedam pisemne zgłoszenia pod Sypialnia Kraków, skrytka pocztowa 105. 779

Salon czarny, inkrustowany bronzem, w dobrym stanie sprzedam. Pisemne zgłoszenia pod Salon, Kraków, skrytka 105 780

Panna znajdzie umieszczenie przy intelig. żyd. rodzinie. Zgłoszenia pod „Opieka" do Adm. N. Dz. 835

Poszukuje się samodzielnej korespondentki polsko-niemieck. stenografującej i piszącej biegle na maszynie która by umiała równocześnie prowadzić kasę. Oferty pisemne pod „M. Ch. 21." do Adm. N. Dz. 820

Zgubione dokumenty wojskowe i karty przemysłowe w Proszowicach na nazwisko Mojżesza Herschlewitza z Działoszyc unieważnia się. 822

Buchalter - bilansista, z bardzo dobremi świadectwami odbytej wieloletniej praktyki udziel porady. Zgłoszenia pod „Samodzielny" do Adm. N. Dzien. 827

Praktykantka

ze znajomością buchalteryi, polsko-niemieckiej korespondencyi i pisania na maszynie poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia pod „Obca" do Adm. N. Dz. 801

PANNY

(żyd.) z lepszego domu z kapitałem obznajomionej w artyk. handl. dobrze idących której przyzna udział w zysku poszukuje kupiec, z długoletnią praktyką posiadający lokal frontowy z telefonem przy ruchliwej ulicy. Zgłoszenia pod „Przyszłość" do Adm. N. Dz. 856

Oglądnijcie dziś wystawę

a przekonacie się że najelegantsze

OBUWIE

w olbrzymim wyborze **po najniższych cenach** ma na składzie jedynie firma: 800

Gizela Brand

Kraków, ul. Starowiślna 6.

Truskawiec
WILLA JANINA

uroczo położona w odosobnionym parku, pod nowym zarządem poleca piękne i słoneczne pokoje z wykwintną pensyą.

Zamówienia przyjmuje zarząd „Janiny", Lwów, Żulinskiego 4, II. p. 662

PRZEGLĄD KUPIECKI

organ Krakowskiego Stow. Kupców wychodzi raz w tygodniu.

Cena abonamentu:

Abonament roczny	Mp. 1800
„ półroczny	„ 900
„ kwartalny	„ 450
Cena numeru pojedynczego	„ 35
Abonament zagraniczny roczny	„ 2500

Prenumeratę i ogłoszenia przyjmują w Krakowie wszystkie biura dzienników i ogłoszeń. w Poznaniu „Par", ul. Rycerska 8. W Warszawie „Świat Handlowy", ul. Nowolipie L. 4.

SALETRA „NORGA" (Norgesalpeter)

Surogat saletry chilijskiej 13% w beczułkach lub workach oferuje po cenach oryginalnie fabrycznych firma:

S. Gutstein, w Gdańsku

813 **ul. Rennerstiftsgasse 11.**

CUKIERNICY!

Różne **walce,** prasy, sztenderki, **maszyny** do irysów, foremki do czekolady, **różne** etykiety również do herbatników, **farby,** smaki, wanalinę. Syrop, masło **kakaowe.** Agar-Agar poleca 686

P. FLANCMAN, Warszawa

Świętojerska 36. Telefon 72-67.

CERATY DYWANY

Linoleum, kapy, chodniki firanki, narzuty portyery, **karnisze, prześcieradła gumowe.**

Drelichy i materye dla Tapicerów poleca po cenach fabrycznych najtaniej

M. Halpern, Kraków, Grodzka 43 wejście od ul. Senackiej **8.**

Sprzedaż hurtowna i detaliczna UWAGA na adres!

ROZPISANIE DZIERŻAWY

„VITA" fabryka wód mineralnych w tabletkach, **Kraków, Rynek gł. 22, odda**

sprzedaż stolikową

wód mineralnych „Giesshübler", „Vichy", „Bilin" na sezon letni 1922 na następujące miejscowości: Biała, Bielsko, Będzin, Cieszyn, Dąbrowa górnicza, Iwonicz, Kalwarya zebrz., Kielce, Krynica, Leżajsk, Końska, Ojców, Przemyśl, Rabka, Radom, Rzeszów, Sosnowiec, Tarnów i Zakopane. Zgłoszenia do Fabryki „VITA". 681

Do sprzedania

dom jedno piętrowy w Wiślicy pow. Pinczowski gubernia Kielecka, na dobrych warunkach. Zgłoszenia przyjmuje Helena Herman Bonifraterska 3. 784

Pierwszorzędny PENSYONAT W RABCE

w zakładzie wille: „Marya" i „Racławice"; zostaje otwarty z dniem 1 maja. **Pościel ze względów hygienicznych wymagana.** Pokoje słoneczne. Zgłoszenia przyjmuje:

K. BIENENFELD, Kraków, Miodowa 34. 762

KURSA ogólno kształcące i fachowe „VERITAS"

ulica Sebastyana L. 33 I. p.

przygotowują także indywidualnie do egzaminów w zakresie szkolnictwa powszechnego i średniego potrzebnych w różnych zawodach. 778

„KOSA"

Tel. 2258 i 3121 Tel. 2258 i 3121

Krajowa fabryka noży i wyrobów metalowych.

Kraków — Podgórze

Kalwaryjska 66.

Adres telegr.: „KOSA" Podgórze.

Masowa produkcya kozików i noży kuchennych. 530

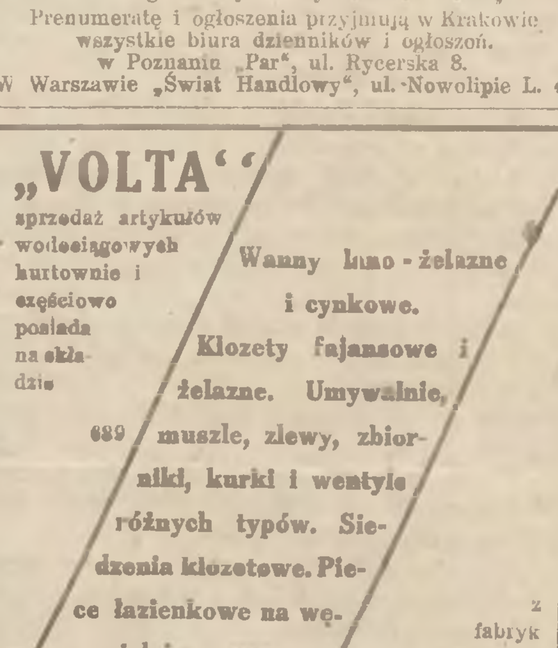
„VOLTA"

sprzedaż artykułów wodociągowych hurtownie i częściowo posiada na składzie 689

Wanny lano - żelazne i cynkowe. Klozety fajansowe i żelazne. Umywalnie, muszle, zlewy, zbiorniki, kurki i wentyle różnych typów. Siedzenia klozetowe. Piece łazienkowe na węgiel i na gaz

z fabryk krajowych i zagranicznych

Kraków ul. Gertrudy 21.

wykonuje wszelkie zamówienia w zakres drukarstwa wchodzące

Zeszyty szkolne

Bruliony, Preperatki, Bloki, Wkładki do bloków, dostarcza w każdej ilości

Polska Fabryka przerobów papierowych „Krakus" 775

Kraków-Podgórze ul. Legionów L. 8.

Węgiel płókany

gruby, kostkę, orzech, **pospółkę i miał** ze Śląska dostarcza natychmiast wagonami

Dom Handlowy „ENERGIA"

Spółka z ogr. odpow. 805

Kraków. Grodzka 51. Telefon 1351.

Karmelicka 9! Kraków Karmelicka 9!

Firma

„PICCADILLY"

vis a vis teatru Bagateli

poleca: 773

świeżo nadeszły transport obuwia wiosennego, **krajowego i zagranicznego,** w najnowszych fasonach, jak:

pantofelki lakierowe, prunelki białe płócienne.

Wielki wybór pantofelków zamszowych czarnych, popielatych, białych i brązowych.

Obuwie męskie, damskie i dziecięce. Sandały skórkowe na składzie.

Nakładem Gal. Sp. Wydawn. Red. nacz. Dr Ign. Schwarzbart. Red. odpow. M. Feldman Nowa Drukarnia Dziennikowa, Orzeszkowej 7